

NARBO MARTIUS, ERROMAREN ALABA

FICAB

UNITATE
DIDAKTIKOAREN
GIDOIA

NARBO MARTIUS, ERROMAREN ALABA

FILM-DOKUMENTALA IKASLEEKIN IKUSI AURRETIK IRAKASLEAK IRAKURTZEKO

- Fitxa teknikoa
- Sinopsia
- Zergatik film hau? Narbona eta Oïassoren antzekotasunak
- Proposamen didaktikoa lantzeko aholku metodologikoak

FILM-DOKUMENTALA IKUSI AURRETIK IKASLEEKIN EGITEKO LANA

- Ikusiko dugun filma aurkeztu eta testuinguruan jarri: Narbo Martius, Erromatar Hiriburua
- Zer dakigu Erromatar Inperioari buruz? Iritziak eta aurreiritziak

FILM-DOKUMENTALA IKUSI ONDOREN IKASGELAN EGITEKO LANA

- Filmari buruzko lehen iritziak elkarbanatu
- Filmak jorratzen dituen gai nagusien inguruan hausnartu:
 - Aurkikuntza arkeologikoen garrantzia
 - Erromatar gizartearen bizimodua
 - Emakumeen papera erromatar hiriburutan
- Amaierako jolasa

FILM-DOKUMENTALA IKASLEEKIN IKUSI AURRETIK IRAKASLEAK IRAKURTZEKO

FITXA TEKNIKOA

**NARBO MARTIUS, ERROMAREN ALABA
(NARBO MARTIUS, LA FILLE DE ROME)**

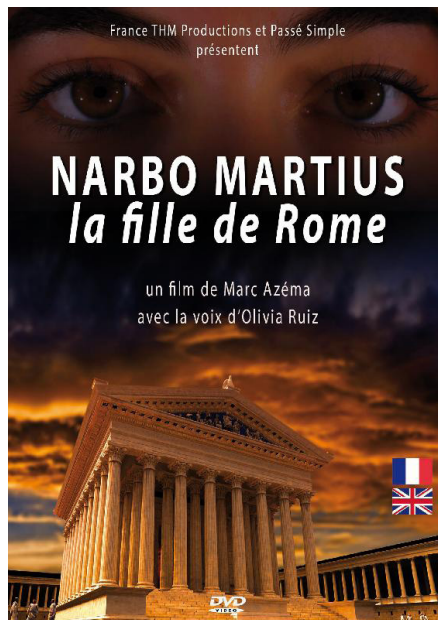
Zuzendaritza: **Marc Azéma**

Urtea: **2020**

Herrialdea: **Frantzia**

Iraupena: **52 minutu**

Hizkuntza: **frantsesa**

SINOPSISIA

Narbo Martius, Antzinako Narbona hiria, historiako liburuetatik kanpo gelditu ohi da. Honen arrazoia, hiri zaharraren aztarna gehienak ez direla ikusten. Aldiz, Narbona hiriaren garrantzia nabarmentzea du hizpide dokumental honek, izan ere, Galiako lehen hiriburua izan zen, Erromako Inperioak K.a. 118an sortua eta “Erromako alaba” ezizenaz bataiatua.

Dokumentalak Erromatar Inperioko hiri garrantzitsuenetako bat erakusten digu, Erromakoaren ondoren (Ostiako portua) antzinako bigarren portu garrantzitsuen ere izan zena. 25 urtez, arkeologoez balio handiko aurkikuntzak egin dituzte frantziar hirian: kaia, ubideak, arrain-haztegi bat, garaiko margoak eta Kapitolioa, besteak beste.

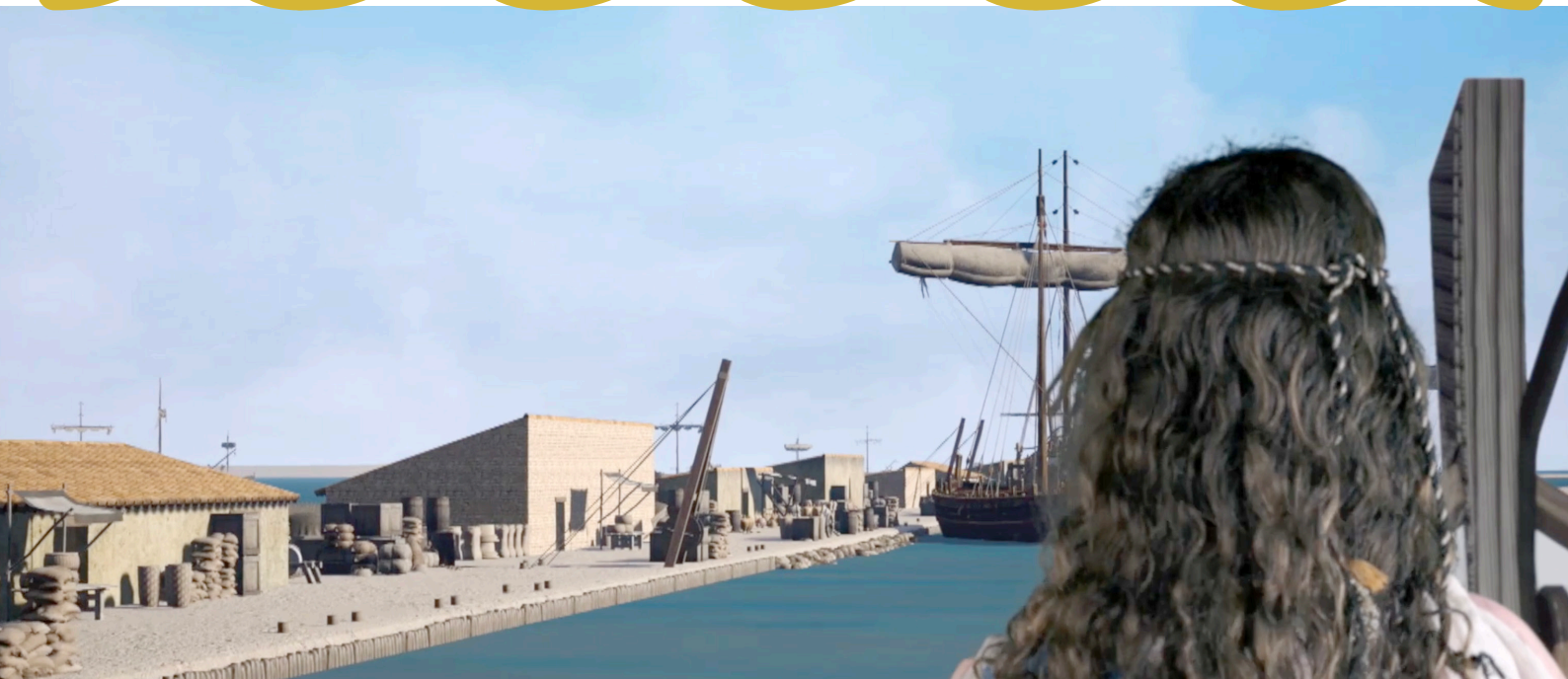

FILM-DOKUMENTALA IKASLEEKIN IKUSI AURRETIK IRAKASLEAK IRAKURTZEKO

ZERGATIK FILM HAU? NARBONA ETA OIASSOREN ANTZEKOTASUNAK

Film honen interesa, kasu honetan, bikoitza da: Batetik Narbona beraren garrantzia historikoa aldarrikatu, eta, bestetik, Irun (Oiasso) hiriaren iragan erromatarrarekin dituen antzekotasunak nabarmentzeko ematen duen aukera. Narbona eta Irun azalera eta populazio berdintsukoak dira; itsasoa gertu dute eta ondorioz beren portuak izan dira beste aurkikuntza askoren abiapuntu, meatzaritzak zama handia izan du bi hirietako ekonomian (portua edukitzeak kanpo-salmenta ahalbidetzen zuen); lurreko garraioei dagokienean ere Tarraconensis eta Galia lurraldeak batzen zituzten galtzada nagusietako batzuk Oiasso eta Narbonatik pasatzen ziren.

Antzekotasunak egon arren, kontuan izan behar da erromatar garaian Narbona eta Oiassoren artean sekulako aldea zegoela biztanleria, ekonomia, garrantzi politikoa eta monumentaltasunaren aldetik hirigune galiarraren mesedetan. Gaur egun biztanleria aldetik bi hiriak parez pare daude, baina Antzinarotik aro garaikidera bakoitzak bizitako ibilbide historikoa oso desberdina izan da.

FILM-DOKUMENTALA IKASLEEKIN IKUSI AURRETIK IRAKASLEAK IRAKURTZEKO

PROPOSAMEN DIDAKTIKOA LANTZEKO AHOLKU METODOLOGIKOAK

Proposamen didaktiko honek funtsezko **bi gaitasun indartzea** du helburu. Batetik, ikusitako pelikula beraren ulermena: filmak jorratzen dituen **gaien identifikazioa** eta dokumentalak aurrera egin ahala azaleratzen doazen **ondorioen ulermena**. Bestetik, filmean jorratzen diren **gaien inguruko hausnarketa propioa egin eta elkarrizketara eramateko gaitasuna**.

Proposatzen dugun eredu metodologikoak gaitasun intelektuala eta kontzientzia soziala garatzea du oinarri. Ikaslearen ezagutzak, sinesmenak, aurreiritziak eta bizipenak izango dira abiapuntu, modu horretan, haien interes eta beharrekine konektatuko baitugu, baina urrats bat gehiago ere emango dugu: ikaskuntza berriak barneratu. Aurrera pauso horiek ikasleek beraiek egingo dituzte taldean elkarrekin ikertuz. Gida honen helburua da, gazteek duten pentsatzeko gaitasunari lekua ematea, gaiaren inguruan sakontzeko eta hausnartzeko.

Orrialde hauetan, hainbat baliabide eskaintzen ditugu ikasgelan elkarrizketa partehartzailea eragiteko, eta zeinbait galdera irakasleak elkarrizketa sustatzeko eta gidatzeko balia ditzan. Esan beharrik ez dago, irakasle bakoitzak erabakiko duela horietako zein erabili, zein ez edota baten bat erantsi nahi ote duen. Jarduera errazteko galderen zerrenda bat aurkezten dizuegu, ikasgelan elkarrizketa arakatzaila sustatzeko baliagarri gerta daitekeena:

BEHATU (arretaz ikusi eta entzun):

- Dokumentala ikusi ondoren... badago zerbait interesgarria iruditu zaizuna?
- Entzun edo ikusi duzunaren arabera, zerbait deskubritu duzula esango zenuke?
- Entzun edo ikusi duzunaren arabera, bada zerbait harrigarri iruditu zaizuna?

FILM-DOKUMENTALA IKASLEEKIN IKUSI AURRETIK IRAKASLEAK IRAKURTZEKO

IKERTU:

- Nola jakin dezakegu...? Nola bila dezakegu...?

ARRAZOIAK ESKATU:

- Ze arrazoi duzu honako hori esateko?
Zerk eramaten zaitu hori pentsatzera?

INTERPRETATU:

- Nola ikusten duzu zuk egoera / gertakari hori?
Norbaitek ba al du ikuspuntu ezberdin bat?
Hori baieztatzen duzunean,... esan nahi al duzu?

HIPOTESIAK FORMULATU:

- Zer azalpen izan dezake honako honek...?
- Zergatik gertatu ote da...?
- Ba al ditugu frogak honako hau...
baieztatzeko / ezeztatzeko?
Zer gertatuko litzateke baldin eta...?

KAUSAK ETA ONDORIOAK ERLAZIONATU:

- Zein izan daiteke horren kausa?
- Hori gertatzen denean, zein(zeintzuk)
da(dira) ondorioa(k)?

ANTZEKOTASUNAK ETA EZBERDINTASUNAK BILATU:

- Zer dute amankomunean ...?
- Zerk egiten ditu a eta b ezberdin?

IRIZPIDEAK EZARRI:

- Zer irizpide ari zara erabiltzen hori
baieztatzeko / ezeztatzeko?

BESTE BIDE BATZUK BILATU:

- Beste modu batera azaldu dezakegu...?
- Zeini bururatzen zaio beste konponbide bat?
- Zein beste modutara esan/egin/pentsatu
daiteke hori?

DEFINITU:

- Hitz hori erabiltzen duzunean, zer esan nahi duzu?
- Zein hitz erabiltzen dugu, deskribatzen ari izaren egoera/ ekintza hori izendatzeko?

ONDORIOZTATU:

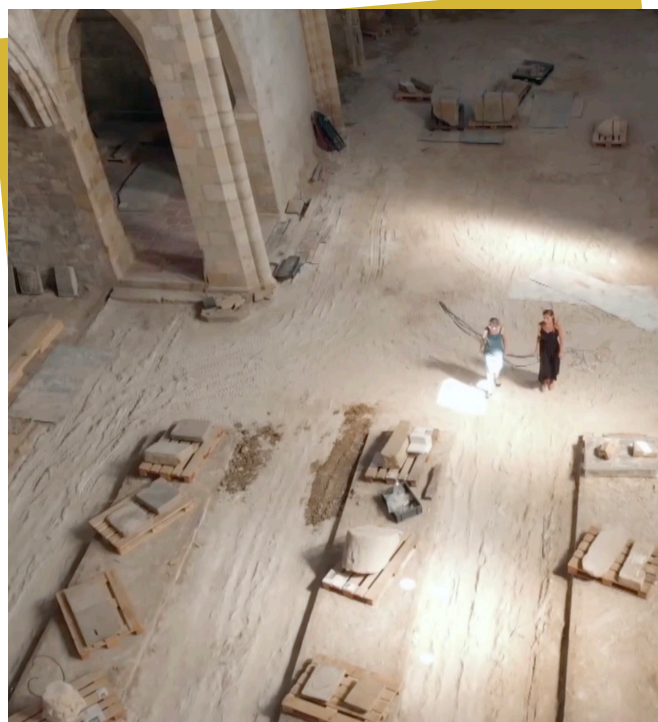
- Baieztapen hori egia bada, zer ondoriozta dezakegu?

LABURTU:

- Hitz gutxitan azal dezakezu...?
- Zure taldekideak esan duena laburtu dezakezu? Nola esango zenuke..., hitz bakar bat erabiliz?

HITZEZKOAZ EZ DEN HIZKUNTZATIK HITZEZKORA ITZULI:

- Zer adierazi nahi du keinu horrek?

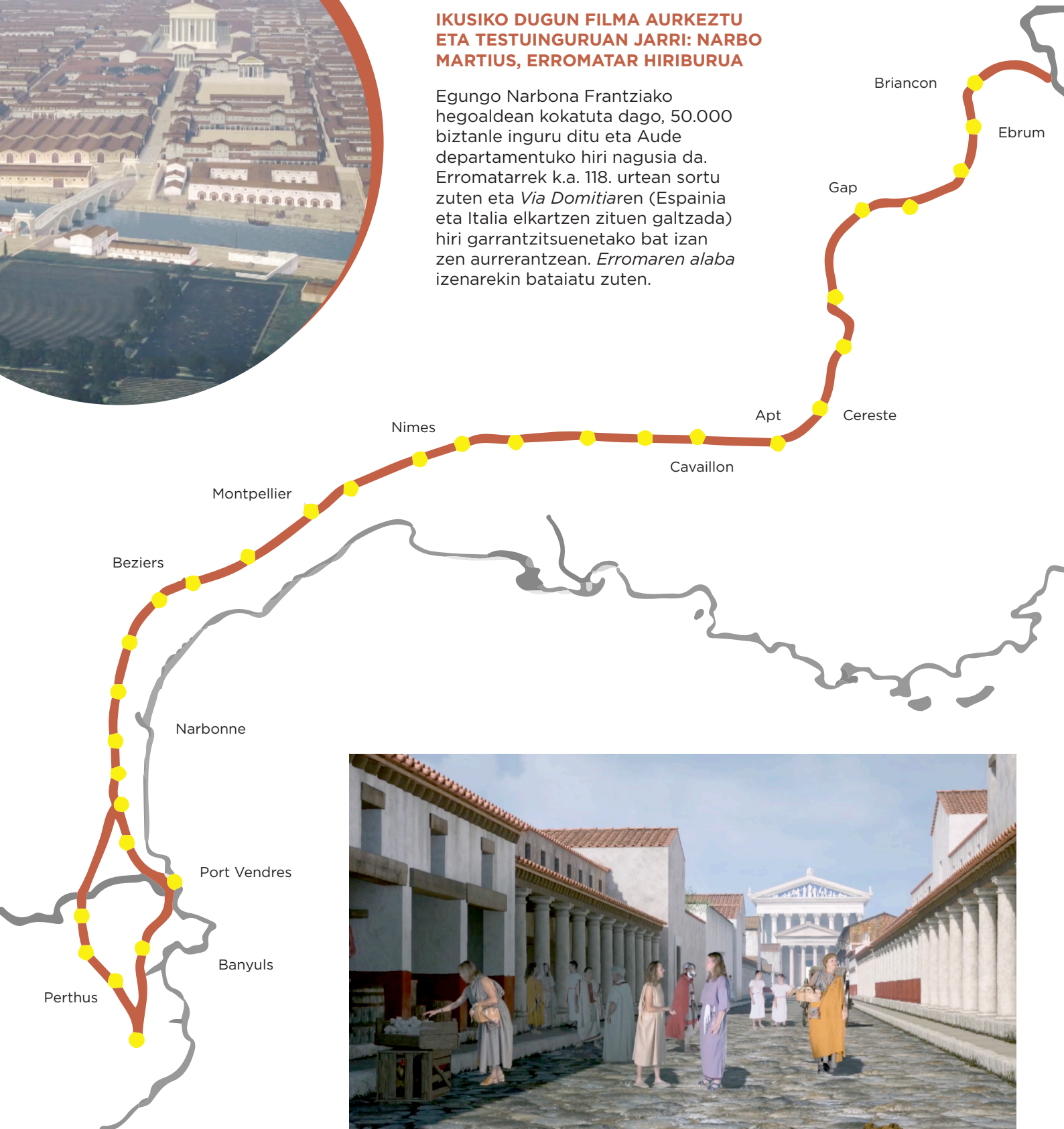
2

FILM-DOKUMENTALA IKUSI AURRETIK IKASLEEKIN EGITEKO LANA

IKUSIKO DUGUN FILMA AURKEZTU ETA TESTUINGURUAN JARRI: NARBO MARTIUS, ERROMATAR HIRIBURUA

Egungo Narbona Frantziako hegoaldean kokatuta dago, 50.000 biztanle inguru ditu eta Aude departamentuko hiri nagusia da. Erromatarrek k.a. 118. urtean sortu zuten eta *Via Domitiaren* (Espainia eta Italia elkartzen zituen galtzada) hiri garrantzitsuenetako bat izan zen aurrerantzean. *Erromaren alaba* izenarekin bataiatu zuten.

2

FILM-DOKUMENTALA IKUSI AURRETIK IKASLEEKIN EGITEKO LANA

ZER DAKIGU ERROMATAR INPERIOARI BURUZ? IRITZI ETA AURREIRITZIEKIN SOLASALDIA:

- Nola imajinatzen ditugu erromatar inperioaren hiriburu nagusiak? Zeintzuk dira gure erreferentziak? Erromatar Inperioari buruzko liburu, film edo telesailen bat ezagutzen al dugu?
- Zer dakigu Irunen (Oiasso) iragan erromatarrari buruz?
- Nola imajinatzen dugu Inperioko hirietako bizimodua? Zertan esango zenuke egiten zutela lan Oiasso hiri erromatarrean?
- Zein zen emakumeen rola gizarte hauetan?

3

FILM-DOKUMENTALA IKUSI ONDOREN IKASGELAN EGITEKO LANA

FILMA BERARI BURUZKO LEHEN IRITZIAK ELKARBANATU

Dokumentala behin ikusita, honi buruzko lehenengo iritziak elkarbanatuko ditugu. Sentitzen duguna edo harritu gaituenari buruz hizketan hasi gaitzake. Ikasleak elkarriketara bultzatzeko irakasleak honako galderak jar ditzake mahai gainean:

- Nola definituko zenuke hitz batean edo hitz gutxitan dokumentalak eragin dizun sententzioa, sentimendua edo gogoeta?
- Dokumentalaren zein pasarte da gehien interesatu zaizuna eta zergatik?
- Dokumentalak ez badu zure interesa piztu, zergatik uste duzu izan dela?
- Erromatar neskaren fikziozko irudiak tartekatzea lagungarria egin zaizu?

FILMAK JORRATZEN DITUEN GAI NAGUSIEN INGURUAN HAUSNARTU ETA SOLASTU

- Arkeologoena lana, iraganeko bizimodua ezagutzeko tresna gisa, baliogarria iruditzen zaizu? Zergatik? Zein beste modutan ezagutu genezake iraganeko bizimodua?
- Behin filma ikusita, zertan aldatu da Erromatar Inperioari buruzko zure ideia?
- Zein gauza on eta gauza txar ikusten dizkiozu Erromatarren bizimoduari?
- Dokumentala ikusi ondoren, Narbona edo Oïasso (egungo Irun) bezalako hiri Erromatarretan zein iruditzen zaizu zela emakumeen papera? Nolakoa zen zure ustez beren eguneroko bizitza?

3

FILM-DOKUMENTALA IKUSI ONDOREN IKASGELAN EGITEKO LANA

AMAIERAKO JOLASA:

Erromako Inperioan barrena egin dugun murgilketari bukaera emateko eta garai horri buruzko gure irudikaria lanean jartzeko, mimo jolas bat proposatzen dugu filmean ikusitako zein Erromatar Inperioarekin zerikusia duten pertsonaia, leku, eraikin edota objektuekin. Honako hauek edota beste batzuk erabili ditzakezue:

• Enperadorea	• Esklabua
• Oiasso (egungo Irun)	• Erroma hiria
• Gladiadorea (emakumea edo gizona)	• Meatzaria
• Koliseoa	• Anfiteatroa
• Anfora	• Kapitolioa
• Bainu erromatarrak	• Narbona hiria
	• Galtzada erromatarra

 OIASSO
MUSEOA

Ayuntamiento Udala
irun
www.irun.org

Orona
Fundazioa
Foundation

FICAB
Relaciones Internacionales, Zientzietza, Arkeologia
Festival Internacional de Cine Argentino del Bataio

IKERTZE
www.ikertze.org

